

Найменше досліджуваним притаманна стратегія уникнення стресової ситуації, тобто вони не намагаються уникати рішучих дій, що вимагають великої напруженості і відповідальності за наслідки.

Згідно даної методики конструктивна стратегія, тобто «здорове» подолання стресових ситуацій повинно бути і активним і просоціальним. У випадку з нашими досліджуваними бачимо, що вони обирають активні стратегії, але у більшості випадків не просоціальні.

Список бібліографічних посилань

1. Энциклопедия Таэквон-до ITF в 15 томах.URL :taek-won-do.ru/dokumenty/112-yenciklopediya-tayekvon-do15-tomov.html(дата звернення : 11.02.2018).
2. Родионов А. В. Психология физического воспитания и спорта: учебник для вузов. М.: Изд-д. центр «Академия», 2010. 368 с.
3. Павлик Е. М., Маренич А. В. Особенности выраженности сознательного контроля тхэквондистов // Матеріали науково-практичної конференції «Харківський осінній марафон психотехнологій», 28 жовтня 2017 року, Харків.
4. Фетискин Н. П., Козлов В. В., Мануйлов М. М. Социально-психологическая диагностика развития личности и малых групп. М.: Изд-во Института Психотерапии, 2002. 490 с.

Петренко Олена Ігорівна,

студентка 3-го курсу факультету № 6

Харківського національного університету внутрішніх справ

МІСЦЕ ЕМПАТІЇ У ПРОФЕСІЙНОМУ СТАНОВЛЕННІ ПРАКТИЧНОГО ПСИХОЛОГА

Умови сьогодення й особливості суспільного життя ставлять жорстокі вимоги до компетентності, професіоналізму, поведінки, рівня культури і мислення психолога-практика, а тому й до його рівня професійної та

особистісної підготовки. Здатність до емпатії – необхідна умова для розвитку такої професійної якості у практичного психолога як проникливість.

Існує низка численних досліджень, у яких емпатія розглядається як умова розвитку моральної свідомості, як механізм просоціальної поведінки і самотрансцендентності людини, як певна форма емоційної поведінки. Переважна більшість дослідників цього питання, зазначають, що запорукою ефективності професійної діяльності психолога є встановлення духовного контакту з клієнтом, глибинного пізнання його особистості, розкриття індивідуальності та неповторності його внутрішнього світу. Ця тема не є повністю розкритою серед науковців, що дає нам змогу більше дізнатися про неї.

Т. Д. Карягіна, Н. В. Кухтова та Н. І. Оліферович розглядають емпатію як професійно важливу якість представників допомагаючих (соціономічних) професій. Однак таке розуміння емпатії - як якості або особистісної риси – на погляд авторів, не враховує найважливіших аспектів її функціонування у професійній діяльності. У професійному контексті саме проблема цілеспрямованого розвитку і навчання задає напрямок і орієнтири продуктивного осмислення різних психологічних функцій і процесів [1, с. 40].

Вивчаючи різноманітні трактування емпатії в науці, ми дійшли висновку, що емпатія - це досягнення емоційного стану, проникнення в переживання іншої людини. Дослідження емпатії продовжується в різних психологічних течіях і набуває з часом більш поширеного трактування, але й досі залишається предметом гострих дискусій.

Якщо визначення та трактування емпатії дослідниками більш-менш однотайні, то погляд на її механізми майже відсутній. У психологічній науці не має єдиного підходу щодо механізму формування емпатії, дана обставина ускладнює формування цілісної концептуальної теорії.

Р. Ж. Рзаєва провівши дослідження особливостей емпатії у студентів психологів, дійшла до наступних висновків:

По-перше, емпатія визначає ефективність майбутньої професійної діяльності студента-психолога.

По-друге, у студентському віці у майбутніх психологів переважає середній рівень розвитку емпатії. Авторка наголошує на тому, що студентів зі середнім рівнем емпатії не можна віднести до числа особливо чутливих. Тобто, дослідниця вважає, що у міжособистісних відносинах вони схильні судити про інших швидше за їхніми вчинками, ніж довіряти своїм особистим враженням.

По-третє, у студентському віці по-різному відбувається процес формування емпатії, тобто спостерігається стрибкоподібний характер прояву даного феномена і окремих його компонентів на різних етапах навчання в установі вищої освіти.

По-четверте, дівчата сильніше і частіше проявляють співчуття, переживають і відгукуються на проблеми інших людей, ніж юнаки.

По-п'яте, отримані результати свідчать про необхідність цілеспрямованої роботи з розвитку та оптимізації рівня емпатії та окремих її компонентів у майбутніх педагогів психологів в процесі навчання в установі вищої освіти [2, с. 322-333].

Демонструючи своє співпереживання та розуміння проблеми клієнта, психолог вступає із ним у безпосередню взаємодію, а отже, відбувається емпатійний контакт між двома особистостями. Аби уникнути суб'єктивного сприймання особистості клієнта, психологу-консультанту необхідно від'єднати свій попередній життєвий досвід та особистісну проблематику.

О. Б. Хлебодарова вивчаючи емпатію в структурі цінностей особистості, дійшла висновку, що специфіка емпатичних проявів безпосередньо залежить від віку людини і його досвіду. Авторка зазначає, що чим старшою стає людина, тим вище включеність її емпатійних каналів. Тобто, емпатія входить до складу цінності, будучи її невід'ємною частиною і виступає регулятором у побудові ієрархії цінностей – говорить дослідниця [3, с. 53].

Отже, переживаючи разом з клієнтом власні проблеми, психолог нівелює можливість здійснення продуктивного психокорекційного процесу. З одного боку, щоб зрозуміти переживання іншої людини, психологу необхідно самому відчувати аналогічні емоції, а з другого – вміти відокремлюватись від емоційного стану клієнта. Це вимагає постійної роботи над власним особистісним та професійним зростанням. Проблема розвитку емпатійних здібностей у психолога-практика тісно пов'язана з його професійним та особистісним удосконаленням.

Список бібліографічних посилань

1. Карягина Т. Д. Профессионализация эмпатии и предикторы выгорания помогающих специалистов. *Консультативная психология и психотерапия*. 2017. Т. 25. №. 2. С. 39-58.

2. Рзаева Ж. В. Особенности эмпатии у будущих педагогов-психологов Государственное учреждение образования «Республиканский институт высшей школы». Минск. 2017. № 17-3. С. 317-324.

3. Хлебодарова О. Б. Эмпатия в структуре ценности личности. *Гуманитарные, социально-экономические и общественные науки*. 2015. –№2. С.52 – 54.

Науковий керівник: Посохова Яна Сергіївна, старший викладач кафедри соціології та психології факультету № 6 Харківський національний університет внутрішніх справ,,
кандидат психологічних наук.

Попова Карина Андріївна,

студентка 3-го курсу факультету № 6

Харківського національного університету внутрішніх справ

СПЕЦИФІКА КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ

Умови сьогодення ставлять перед працівниками правоохоронних органів певні вимоги щодо вирішення ними професійних завдань не лише